

(methodological guide)]. Baku.

3. O dopolnytel'nykh merakh v sfere sovershenstvovaniya sel'skoho khozyaystva y deyatelnosti rynka prodovol'stvennykh produktov [On additional measures in the field of improving agriculture and the activity of the food market]. (№221, 17.01.2014) *Rasporyazhenye Prezidenta Azerbaydzhanskoj Respublyky – Presidential decree of the Republic of Azerbaijan.*

10.05.2019

УДК 330.34

JEL Classification: L 510

Пащенко Євгеній, Балджи Марина

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

У статті розглянуто роль іноземного інвестування у міжнародній економіці та в економіці України, правове регулювання та інвестиційний імідж країни. Виявлено та згруповано основні недоліки вітчизняного правового механізму державного регулювання інвестиційної діяльності, проаналізовано досвід іноземного інвестування в різних країнах світу. Проаналізовано стан залучення іноземних інвестицій та основні галузі залучення прямих іноземних інвестицій в Україну. Розглянуто пріоритети українських та іноземних партнерів. Звернуто увагу на необхідність вдосконалення механізму збільшення об'єму іноземних інвестицій. Розглянуто форми стимулювання іноземної інвестиційної діяльності. Розглянута інвестиційна привабливість України. Запропоновано шляхи збільшення обсягів іноземних інвестицій. Мета статті. Виявлення ролі іноземного інвестування у міжнародній економіці та в економіці України, розглянути правове регулювання та інвестиційний імідж країни, проаналізувати стан залучення іноземних інвестицій. Вдосконалити механізм

збільшення об'єму іноземних інвестицій та запропонувати шляхи їх збільшення. Зроблено висновки, що інвестиційна діяльність відіграє важливу роль у розвитку економіки країни, за джерелами інвестування інвестиції поділяють на внутрішні та зовнішні (іноземні), діяльність іноземних інвесторів в Україні регулюється багатьма нормативними актами, географічне положення сприяє інвестиційним потокам, активізація інвестиційної діяльності стає одним із пріоритетних завдань, ефективність і стан інвестиційної діяльності в Україні залежить від відповідної державної і регіональної інвестиційної політики. Необхідність в створенні умов для інвесторів, які б сприяли залученню їхніх коштів у економіку саме нашої країни, які б гарантували їм стабільні і високі прибутки

Ключові слова: іноземні інвестиції, правове регулювання, інвестиційний імідж, інвестиційна привабливість, прями іноземні інвестиції, механізм регулювання.

Pashchenko Yevhenii, Baldzhy Maryna

STATE REGULATION OF FOREIGN INVESTMENT

The article considers the role of foreign investment in the international economy and in the economy of Ukraine, legal regulation and investment image of the country. The main disadvantages of the domestic legal mechanism of state regulation of investment activity are identified and grouped, and the experience of foreign investment in different countries of the world is analyzed. The state of attraction of foreign investments and the main branches of attraction of foreign direct investment in Ukraine is analyzed. Priorities of Ukrainian and foreign partners are considered. The attention is paid to the need to improve the mechanism of increasing the volume of foreign investment. The forms of stimulation of foreign investment activity are considered. The investment attractiveness of Ukraine is considered. The ways of increasing foreign investment are offered. The purpose of the article. Identify the role of foreign investment in the international economy and the economy of Ukraine, consider the legal regulation and investment

image of the country, analyze the state of attraction of foreign investments. Improve the mechanism of increasing the volume of foreign investment and suggest ways to increase it. It is concluded that investment activity plays an important role in the development of the country's economy; investment sources are divided into domestic and foreign; the activity of foreign investors in Ukraine is regulated by many normative acts, the geographical position promotes investment flows, activation of investment activity becomes one of the priority tasks, the efficiency and state of investment activity in Ukraine depends on the relevant national and regional investment policy. The need to create conditions for investors that would contribute to attracting their money to the economy of our country, which would guarantee them stable and high profits.

Key words: foreign investments, legal regulation, investment image, investment attractiveness, foreign direct investment, regulation mechanism.

Пащенко Евгений, Балджи Марина

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ

В статье рассмотрена роль иностранного инвестирования в международной экономике и в экономике Украины, правовое регулирование и инвестиционный имидж страны. Выявлены и сгруппированы основные недостатки отечественного правового механизма государственного регулирования инвестиционной деятельности, проанализирован опыт иностранного инвестирования в разных странах мира. Проанализировано состояние привлечения иностранных инвестиций и основные области привлечения прямых иностранных инвестиций в Украину. Рассмотрены приоритеты украинских и иностранных партнеров. Обращено внимание на необходимость совершенствования механизма увеличения объема иностранных инвестиций. Рассмотрены формы стимулирования иностранной инвестиционной деятельности. Рассмотрена инвестиционная

привлекательность Украины. Предложены пути увеличения объемов иностранных инвестиций. Цель статьи. Выявление роли иностранного инвестирования в международной экономике и в экономике Украины, рассмотреть правовое регулирование и инвестиционный имидж страны, проанализировать состояние привлечения иностранных инвестиций. Усовершенствовать механизм увеличения объема иностранных инвестиций и предложить пути их увеличения. Сделаны выводы, что инвестиционная деятельность играет важную роль в развитии экономики страны, по источникам инвестирования инвестиции разделяют на внутренние и внешние (иностранные), деятельность иностранных инвесторов в Украине регулируется многими нормативными актами, географическое положение способствует инвестиционным потокам, активизация инвестиционной деятельности становится одним из приоритетных задач, эффективность и состояние инвестиционной деятельности в Украине зависит от соответствующей государственной и региональной инвестиционной политики. Необходимость в создании условий для инвесторов, которые бы способствовали привлечению их средств в экономику именно нашей страны, которые бы гарантировали им стабильные и высокие прибыли

Ключевые слова: иностранные инвестиции, правовое регулирование, инвестиционный имидж, инвестиционная привлекательность, прямые иностранные инвестиции, механизм регулирования.

DOI: 10.32680/2409-9260-2019-4-267-91-110

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими або практичними завданнями. Залучення коштів іноземних інвесторів сприяє активізації інвестиційного процесу, впровадженню нових технологій, використанню передового зарубіжного досвіду, розвитку малого і середнього бізнесу, зростанню інвестиційного потенціалу територій та ін. Держава не в змозі забезпечити зараз надходження обсягу коштів, необхідного для зростання ВВП.

Інвестиційний потенціал вітчизняного приватного сектору ще дуже низький для здійснення великих інвестиційних проєктів. Це стосується як українських банків, так і інших фінансових організацій. На сьогодні, більшість з них згодна фінансувати короткострокові проєкти, вартість яких відносно низька. Треба зазначити, що більшість українських підприємств потребують докорінної реконструкції та переобладнання. Вартість таких інвестиційних проєктів сягатиме десятків і сотень мільйонів доларів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок в економічну теорію з питань інвестицій, інвестиційної діяльності, інвестування та регулювання інвестиційної діяльності зробили українські вчені: Рогач О.І.[8], Згуровський М.З.[13], Жаліло Я.А.[15], Гальчинський А.С. та Геєць В.М.[1], Швидченко О.А.[16], Бережний Я.В.[17], Колеватова А.В.[2]. Проте, незважаючи на значну кількість наукових досліджень із цього питання, проблема регулювання інвестиційної діяльності залишається й сьогодні актуальною для подальших досліджень.

Мета статті. Виявлення ролі іноземного інвестування у міжнародній економіці та в економіці України, розглянути правове регулювання та інвестиційний імідж країни, проаналізувати стан залучення іноземних інвестицій. Вдосконалити механізм збільшення об'єму іноземних інвестицій та запропонувати шляхи їх збільшення.

Викладення основного матеріалу дослідження. Важливу роль у розвитку економіки країни відіграє інвестиційна діяльність. Від їх якісних і кількісних характеристик залежать економічний потенціал країни, його ефективність, галузева та відтворювальна структура суспільного виробництва, спрямованість стратегій соціально-економічного розвитку економіки України.

Термін «інвестиції» походить від лат. «Invest», що означає «вкладати». В більш широкому визначенні інвестиції – це вкладення капіталу з метою забезпечення наступного його зростання. У ст. 1 Закону України «Про інвестиційну діяльність» від 23.03.2017 р. наведене таке визначення інвестицій: «Інвестиціями є всі види майнових та

інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект» [3]. За джерелами інвестування інвестиції поділяють на внутрішні, тобто такі, участь у яких беруть лише вітчизняні інвестори, зовнішні (іноземні), тобто такі, які здійснюються виключно іноземними інвесторами та спільні – за участю вітчизняних та іноземних інвесторів [4].

Економіка України перебуває в складній економічній ситуації, яка зберігає тенденції до погіршення внаслідок окупації Криму і військових операцій на сході України. Залучення іноземних інвестицій дає змогу країні-реципієнту отримати ряд вигод, основними з яких є: поліпшення платіжного балансу; трансфер новітніх технологій та ноу-хау; комплексне використання ресурсів; розвиток експортного потенціалу і зниження рівня залежності від імпорту; досягнення соціально-економічного ефекту (підвищення рівня зайнятості, розбудова соціальної інфраструктури тощо).

Розглянемо пріоритети українських та іноземних інвесторів при укладенні договорів і реалізації інвестиційних проектів в Україні приведені в таблиці 1.

Правове регулювання іноземних інвестицій. Згідно ст.5 Закону України «Про режим іноземного інвестування» іноземні інвестиції та інвестиції українських партнерів, включаючи внески до статутного капіталу підприємств, оцінюються в іноземній конвертованій валюті та у валюті України за домовленістю сторін на основі цін міжнародних ринків або ринку України [6, ст.5].

У ст.6 Закону України «Про режим іноземного інвестування» сказано, що відносини, пов'язані з іноземними інвестиціями в Україні, регулюються цим Законом, іншими законодавчими актами та міжнародними договорами України. Якщо міжнародним договором України встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про іноземні інвестиції, застосовуються правила міжнародного договору [6, ст.6].

Порівняння пріоритетів українських та іноземних партнерів [5]

№	Український партнер	Іноземний партнер
1.	Повномасштабний і довговічний проект	Високоєфективний пилт-проект, як база для майбутніх змін
2.	Фінансування основного і оборотного капіталу	Прибуток на вкладений капітал з обліком ризику
3.	Збереження до 75% статутного капіталу з престижних міркувань	Отримання контрольного пакету акцій для ефективного управління
4.	Збереження управлінської команди	Опора на лідера, необтяженого зобов'язаннями
5.	Збереження спеціалізації, що склалася, і масштабів виробництва	Завоювання нового ємкого ринку
6.	Структурна перебудова експортного капіталу	Використання багатих природних ресурсів
7.	Збереження робочих місць	Застосування кваліфікованої і дешевої робочої сили
8.	Використання нових зарубіжних технологій і управлінської культури	Селекція досягнень української науки, техніка і культури
9.	Збереження в методах обліку прихованих резервів	Прозорість бухгалтерського обліку

Згідно ст.7 Закону України «Про режим іноземного інвестування» для іноземних інвесторів на території України встановлюється національний режим інвестиційної діяльності. В окремих випадках при здійсненні інвестиційних проектів відповідно до державних програм розвитку пріоритетних галузей економіки, соціальної сфери і територій, може встановлюватись пільговий режим інвестиційної діяльності [6, ст.7].

Згідно ст.8 Закону України "Про режим іноземного інвестування" в подальшому спеціальним законодавством України про іноземні інвестиції будуть змінюватися гарантії захисту іноземних інвестицій, зазначені в розділі II цього Закону, то протягом десяти років з дня набрання чинності таким законодавством на вимогу іноземного інвестора застосовуються державні гарантії захисту іноземних інвестицій, зазначені в цьому Законі [6, ст.8].

Згідно ст.9 Закону України "Про режим іноземного інвестування" іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації. Державні органи не мають права реквізувати іноземні інвестиції, за винятком випадків здійснення рятівних заходів у разі стихійного лиха, аварій, епідемій, епізоотій. Зазначена реквізиція може бути проведена на підставі рішень органів, уповноважених на це Кабінетом Міністрів України [6, ст.9].

Згідно ст.10 Закону України "Про режим іноземного інвестування" іноземні інвестори мають право на відшкодування збитків, включаючи упущену вигоду і моральну шкоду, завданих їм внаслідок дій, бездіяльності або неналежного виконання державними органами України чи їх посадовими особами передбачених законодавством обов'язків щодо іноземного інвестора або підприємства з іноземними інвестиціями, відповідно до законодавства України [6, ст.10].

Важливу роль у залученні іноземних інвестицій відіграють заходи заохочення. Шляхом забезпечення пільгового режиму, можливо виділити наступні форми іноземної інвестиційної діяльності, наведені у таблиці 2. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України. Географічне положення України сприяє інвестиційним потокам завдяки її близькості як до Європи (через нових членів ЄС), так і до Центральної Азії і, звичайно Чорноморські порти, які не замерзають, дозволяють транспортувати вантажі з південних до північних країн, із країн Балтії до Чорного моря і далі – на Близький Схід. До цього можна додати, безумовно, й сухопутні кордони з 8 країнами і понад 2700-кілометрову берегову лінію.

Привабливість України як об'єкта для інвестицій іноземного капіталу можна охарактеризувати на основі такого сценарію вкладення коштів: найбільшою популярністю користуються галузі, які переживають піднесення і зорієнтовані на внутрішнє споживання (зв'язок, банківська сфера і страхування, будівництво готелів і офісів, складів і доріг); імідж країни як глобального виробника невеликий. Фінансовий сектор є привабливим для зовнішнього інвестора завдяки вищим порівняно з європейськими країнами процентним ставкам і

значним темпам динаміки банківської діяльності. Частка іноземного капіталу в банківському секторі перевищує третину, що, за східноєвропейськими критеріями, означає ще ненасичений ринок. Іноземна присутність у вітчизняних фінансових установах з кожним роком зростає.

Таблиця 2

Форми стимулювання іноземної інвестиційної діяльності

1.Фінансово-кредитне стимулювання	1.1 Безпроцентні кредити 1.2 Пільгові кредити 1.3 Інвестиційні гарантії
2.Податкове стимулювання	2.1 Зниження ставки податку 2.2 Податкові угоди з іншими країнами 2.3 Зняття податків на реінвестиції 2.4 Безмитний імпорт обладнання та сировини 2.5 Прискорена амортизація 2.6 Податкові кредити
3.Стимулювання інфраструктурного забезпечення	3.1 Надання землі у безкоштовне користування або за пільговими цінами 3.2 Надання будівель і споруд у безкоштовне користування або за пільговими цінами 3.3 Субсидії на користування енергією 3.4 Транспортне цільове фінансування
4.Стимулювання конкретних інвестиційних проєктів	4.1 Цільове фінансування ресурсно- та природозберігаючого обладнання 4.2 Цільове фінансування проєктів орієнтованих на підвищення кваліфікації і перепідготовку кадрів 4.3 Сприяння в проведенні техніко-економічних обґрунтувань проєктів 4.4 Цільове фінансування на проведення науково-дослідних та проєктно-конструкторських робіт
5.Протекціоністські заходи	5. Тарифні та нетарифні інструменти

У 2018 доречно виділити сім найнадійніших депозитарних банків іноземних банківських груп [9]: Райффайзен Банк Аваль (Raiffeisen Bank, Австрія) – 9,25-9,5%; ОТП Банк (OTP Bank, Угорщина) – 10,5-11,5%; Креді Агріколь Банк (Credit Agricole, Франція) – 9,5-10%; Укрсиббанк (BNP Paribas Group, Франція) – 5,2-5,7%; ПроКредитБанк (ProCredit Bank, Німеччина) – 14%; Ідея Банк (Getin Holding S.A., Польща) – 14,5-16%; Кредо Банк (PKO Bank Polska, Польща) – 12-13,5%.

Певною привабливістю відзначається і сфера високих технологій. Як і банківський сектор, ІТ-індустрія, зокрема мобільний зв'язок, на перший погляд здається повністю насиченою, хоча й швидкозростаючою, але не придатною для іноземців галуззю. Однак це не відповідає дійсності: незважаючи на наявність великих місцевих компаній – «Київстар», «Vodafone» та «Lifecell», що разом контролюють 85% ринку, – тут відкриваються можливості для нових операторів, оскільки дуже велика частка населення (близько 40%) ще не охоплена діючими операторами. На особливу увагу інвесторів заслуговують постачальники стаціонарного й альтернативного каналів зв'язку і 5G послуг, які можуть скласти сильну конкуренцію GSM-операторам.

Значну привабливість і чималі резерви має й туристичний сектор. Можливості для туризму в Україні не гірші, ніж у країнах ЄС: на заході – гірськолижний курорт (взимку), туристичні походи (влітку); на півдні – відпочинок на Чорному морі; також різні видатні культурні та історичні пам'ятки.

В умовах розвитку економічної кризи активізація інвестиційної діяльності стає одним із пріоритетних завдань, що вимагає невідкладного вирішення на всіх рівнях господарювання. Без розв'язання цієї проблеми стають неможливими перспективи оновлення виробництва на якісно новому рівні, підвищення ефективності господарської діяльності, створення конкурентоздатної економіки світового рівня. В процесі економічного відтворення прямі іноземні інвестиції виконували багато важливих суспільних функцій, сприяючи певній трансформації галузевої структури української

економіки та притаманних їй відносин власності. Стан залучення прямих іноземних інвестицій в Україні значно ускладнює інвестиційну діяльність, оскільки наявний обсяг вкладень не забезпечує передумов економічного зростання і навіть повноцінного відтворення їх наявного стану. Станом на кінець 2018 р. до основних країн інвесторів належали Кіпр, Нідерланди, Велика Британія, Німеччина та ін. (рис.1).

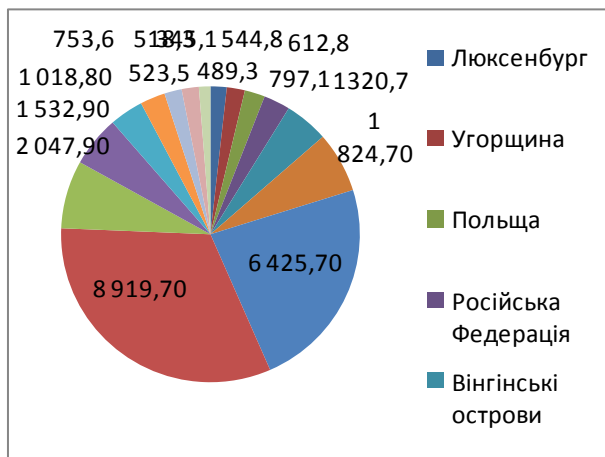

Рис. 1. Стан залучення прямих іноземних інвестицій в Україну на кінець 2018 р., млн. дол. США [10]

На рисунку 2 подані такі основні галузі залучення прямих іноземних інвестицій в Україну на кінець 2018 р. в млн. дол. США. До них належать: промисловість, оптова та роздрібна торгівля, фінансова та страхова діяльність, операції з нерухомим майном тощо.

Слід відзначити, що у рейтингу агентства Moody's Investors Service, що є однією з найбільших та найвідоміших рейтингових агентств світу, Україна покращила свій кредитний рейтинг в міжнародному економічному списку. Він змінився з Саа3 до Саа2, що означає зміна прогнозу зі «стабільного» на «позитивний» [11].

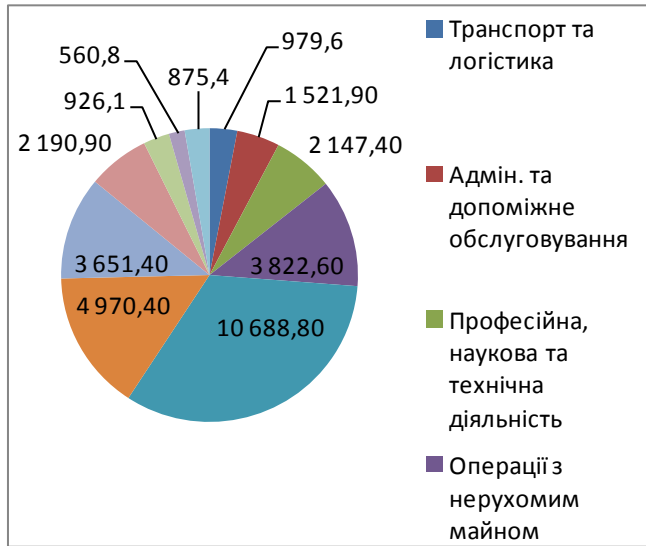

Рис. 2. Основні галузі залучення прямих іноземних інвестицій в Україну на кінець 2018 р. (млн. дол. США) [10]

Так, на поліпшення показників вплинуло проведення структурних реформ в Україні, що допомогло країні впоратися з борговим навантаженням і поліпшити позиції на зовнішніх ринках.

У рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності (ГІК) 2017/2018 Україна покращила свої позиції на 4 пункти і зайняла 81 місце серед 137 країн світу, які досліджувались (у ГІК 2016/2017 – 85 місце серед 138 країн) [12].

З метою подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення

конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Ряд позитивних кроків у цьому напрямі вже здійснено:

1. На сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства. Законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні.

2. На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

3. Підписано та ратифіковано Верховною Радою України міждержавні угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій з більше ніж 70 країнами світу.

Механізм та шляхи збільшення об'єму іноземних інвестицій. Забезпечити залучення іноземних інвестицій в економіку України в масштабах і структурі, що відповідають зростаючим потребам та інтересам країни, а також національним і регіональним пріоритетним цілям, неможливо без вдосконалення організаційно-економічного механізму їх регулювання та залучення, що включає законодавчо-правову базу, а також адміністративні структури, методи їх діяльності і використовуваний ними інструментарій залучення іноземних інвестицій.

Механізм регулювання та залучення іноземних інвестицій слід розглядати як сукупність заходів та інструментів, спрямованих не тільки на стимулювання припливу іноземних інвестицій в країну, але й на оптимізацію цього процесу — упорядкування структури, форм і спрямованості іноземних інвестицій у відповідності з потребами і стратегічними інтересами нашої країни. Основними складовими комплексного механізму залучення прямих іноземних інвестицій виступають: інституційно-правовий, грошово-кредитний, бюджетно-податковий, територіально-організаційний.

Інституційно-правовий механізм покликаний забезпечити формування належного правового середовища, необхідного для залучення іноземних інвестицій з урахуванням

національного та світового досвіду, а також міжнародних зобов'язань України.

Наступною важливою складовою механізму виступає грошово-кредитний, метою якого є формування ефективної національної й регіональної політики щодо фінансової підтримки інвестиційної діяльності, що потребує узгодження усіх видів економічної політики. Одними з основних факторів розширення масштабів інвестиційної діяльності є стимулювання довгострокового банківського кредитування реального сектора економіки і залучення коштів населення. Рішення цієї задачі вимагає впровадження механізму ефективного захисту прав кредиторів і прозорого порядку реалізації заставного майна, підвищення рівня концентрації банківського капіталу, стимулювання залучення грошових внесків населення, введення механізму іпотечного кредитування, стимулювання надходження іноземного капіталу в банківську сферу.

Бюджетно-податковий механізм передбачає вдосконалення фіскального стимулювання інвестиційної діяльності та амортизаційної політики, а також збільшення обсягів амортизаційних відрахувань для здійснення інвестиційної діяльності в промисловому секторі економіки, зокрема, через використання прискореної амортизації. Податкова політика України має перейти від домінування фіскальних пріоритетів до реалізації стимулюючого потенціалу у спосіб надання податкових пільг і преференцій для промисловості.

Основним з напрямів удосконалення територіально-організаційного механізму стає створення певних преференційних умов на окремих територіях. У світовій практиці особливу увагу приділено таким інструментам і механізмам державної інвестиційної політики, як спеціальні правові режими економічної діяльності, що передбачають застосування для частини суб'єктів господарювання впродовж визначеного часу особливих, відмінних від загальнонаціонального режиму, більш преференційних умов діяльності.

Важливим з чинників забезпечення сталого соціально-економічного розвитку країни є нарощування та ефективне використання інвестиційних ресурсів. Прямі іноземні інвестиції являють собою найважливішу частину світового руху капіталу. Для країн із кризовим станом економіки, в тому числі для України, роль іноземних інвестицій надзвичайно велика, а саме у здійсненні структурної перебудови економіки, інвестиційної реконструкції і модернізації виробництва. У сучасних умовах прямі іноземні інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві, зростання технічного прогресу. Саме тому, у часи важкої економічної кризи та дефіциту бюджету, іноземні інвестиції є тим «рятівним кругом» для провідних галузей Української економіки. Україна катастрофічно втрачає довіру інвесторів через спад промислового виробництва, нестабільності політичної ситуації, зростання інфляції, знецінення національної валюти і падіння фондових індексів. І справді, на нестабільність залучення закордонних коштів в Україні впливає низка об'єктивних і суб'єктивних чинників. Серед них: корумпованість влади; жорстке оподаткування; складність реєстраційних, ліцензійних, сертифікаційних та митних процедур; відсутність чітких і простих процедур викупу й оренди землі для ведення господарської діяльності; відсутність державного захисту інвестицій.

Варто відмітити першочергові шляхи або ж заходи для збільшення об'єму іноземних інвестицій, серед яких: досягнення національної згоди між різними владними структурами, соціальними групами, політичними партіями та іншими суспільно політичними організаціями; радикалізація боротьби зі злочинністю; гальмування інфляції всіма розумними відомими у світовій практиці засобами; перегляд податкового законодавства у бік його спрощення і стимулювання виробництва; мобілізація вільних коштів підприємств і населення на інвестиції у нестачу шляхом підвищення процентних ставок по депозитах і внесках; впровадження системи оплати з творення продукції капітального будівництва за кінцеву будівельну продукцію;

запуск передбаченого законодавством механізму банкрутства; надання податкових пільг банком вітчизняним та іноземним інвесторам, які ідуть на довгострокові інвестиції для того, щоб компенсувати витрати від уповільненого обороту капіталу в порівнянні з іншими напрямками їхньої діяльності.

Дані заходи сприятимуть довірі іноземних інвесторів до нашої держави, уряду, політики. Україна зможе стати безпечною і прибутковою країною для вкладання коштів у її економіку. Також доцільно було б створити:

- організації, що займаються розробкою проектів підприємств з іноземним інвестуванням;
- банки, що надають гарантію;
- інвестиційні фонди;
- страхові компанії, що здійснюють страхування ризиків при реалізації проектів, які розробляються саме завдяки іноземному інвестуванню тощо.

Висновки з даного дослідження. Можемо підвести головні висновки дослідження. Інвестиції – це вкладення капіталу з метою забезпечення наступного його зростання. Важливу роль у розвитку економіки країни відіграє інвестиційна діяльність. За джерелами інвестування інвестиції поділяють на внутрішні та зовнішні (іноземні).

Зарубіжному інвестору немає сенсу вкладати гроші в проект, якщо він не приносить прибуток більше, ніж депозит в банку. Тому такий інвестор, як правило, претендуватиме на значну частину можливого підприємницького прибутку. А тим більше в умовах несприятливого інвестиційного клімату в Україні іноземні компанії розраховують на отримання набагато вищої норми прибутку в порівнянні з операціями в інших країнах.

Діяльність іноземних інвесторів в Україні регулюється багатьма нормативними актами, найголовнішим з яких є, Закон України «Про режим іноземного інвестування». Та слід зазначити, що залучення іноземного капіталу має заохочуватись, але не повинно отримувати переваги перед внутрішнім капіталом.

В Україні географічне положення сприяє інвестиційним потокам. Головними вкладаннями коштів є: зв'язок, банківська сфера і страхування, будівництво готелів і офісів, складів і доріг, туризм.

Активізація інвестиційної діяльності стає одним із пріоритетних завдань. Погіршення інвестиційного клімату в Україні на різних етапах розвитку інвестиційної діяльності було пов'язано з розширенням та згортанням пільг для іноземних інвесторів, тобто з низьким рівнем захисту їх комерційних інтересів.

Ефективність і стан інвестиційної діяльності в Україні залежить, перш за все, від відповідної державної і регіональної інвестиційної політики; щоб зростали обсяги і поширювалося застосування іноземних інвестицій, потрібно здійснити оцінку впливу факторів інвестиційного середовища та клімату на інвестиційні процеси.

Потрібно створити для інвесторів такі умови, які б сприяли залученню їхніх коштів у економіку саме нашої країни, які б гарантували їм стабільні і високі прибутки. Якнайкраще використати довіру інвесторів і забезпечити гарантії і пільги їхнім капіталовкладенням у майбутнє нашої економіки і України в цілому.

Література

1. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) “Шляхом Європейської інтеграції” / [Авт.кол.: А.С.Гальчинський, В.М.Геєць та ін.] – Київ : ІВЦ Держкомстату України, 2009. – 416 с.

2. Колєватова А.В. Глобальні на національні проблеми економіки: навч.посібник. – Миколаїв, 2018. - Вип. 22. – С.1080 – 1084.

3. Про інвестиційну діяльність: Закон України №1981-VIII від 23.03.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1560-12>.

4. Джерела, види інвестицій та їх класифікація [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://pidruchniki.com/1791021136251/ekonomika/dzherela_vidi_in_vestitsiy_klasifikatsiya.

5..Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=225>.

6. Про режим іноземного інвестування: Закон України № 93/96-ВР від 19.03.96 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/93/96-вр>.

7.Стратегія залучення і використання іноземних інвестицій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://library.if.ua/book/125/8249.html>.

8. Рогач О.І. Міжнародні інвестиції: Теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій: Підручник / О.І. Рогач – К.: Либідь, 2012. – 720с.

9. Міністерство фінансів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/2018/03/29/33000248/>.

10. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

11. Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013-2018 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-%D1%80>.

12. Інвестиційний клімат в Україні / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – 19 грудня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/file/link/226937/file/Invest_klimat_19_12_2013.doc

13. Федоренко В.Г. Інвестознавство: підручник; 2-ге вид., перероб. / В.Г. Федоренко. - К. : МАУП, 2012. – 512 с.

14. Згуровський М.З. Гео економічні сценарії розвитку і Україна / М.З. Згуровський. – К.: Академія, 2010. – 328с.

15. Іноземні інвестиції та національний капітал: парадигма взаємодії: [зб. наук. праць / За ред. Я.А. Жаліло] – К.: Сатсанга, 2011. – 108с.

16. Швидченко О. А. Формування інвестиційного середовища в Україні / О. А. Швидченко // Рыночные трансформации в сфере научно-технической деятельности: сб. науч. тр. – К.: ИЭ НАНУ, 2007. – С. 130–135.

17. Бережний Я.В. Щодо напрямів удосконалення політики запровадження національних проєктів в Україні: аналітична записка / Я.В. Бережний, Я.А. Жаліло, А.П. Павлюк [Електронний ресурс] / Національний інститут стратегічних досліджень, 2013. – 9 с. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1170/>.

1. *Stratehiya ekonomichnoho i sotsial'noho rozvytku Ukrayiny (2004-2015 roky) "Shlyakhom Yevropeys'koyi intehratsiyi"* [Strategy of economic and social development of Ukraine (2004-2015) "By way of European integration"] (2009). Kyiv.

2. Kolevatova, A.V. (2018) *Hlobal'ni na natsional'ni problemy ekonomiky: navch. posibnyk [Global on national problems of the economy: an educational guide]*. Mykolayiv. Vyp. 22.

3. Pro investytsiynu diyal'nist' [On Investment Activity] *Zakon Ukrayiny #1981-VIII vid 23.03.2017 r. – Law of Ukraine No. 2181-VIII dated 23.03.2017*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1560-12> [in Ukrainian].

4. *Dzherela, vydy investytsiy ta yikh klasyfikatsiya [Sources, types of investments and their classification]*. Retrieved from https://pidruchniki.com/1791021136251/ekonomika/dzherela_vidi_in_vestitsiy_klasifikatsiya. [in Ukrainian].

5. *Efektivna ekonomika [Effective economy]*. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=225>. [in Ukrainian].

6. Pro rezhym inozemnoho investuvannya [About the regime of foreign investment] *Zakon Ukrayiny #93/96 vid 19.03.1996. – Law of Ukraine No. 93/96 dated 19.03.1996*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/93/96-vp>. [in Ukrainian].

7. *Stratehiya zaluchennya i vykorystannya inozemnykh investytsiy [Strategy of attraction and use of foreign investments]*. Retrieved from <https://library.if.ua/book/125/8249.html>. [in Ukrainian].

8. Rogach, O.I. (2012) *Mizhnarodni investytsiyi: Teoriya ta praktyka biznesu transnatsional'nykh korporatsiy [International Investments: The Theory and Practice of Transnational Corporations]*. Kyiv.

9. Ministerstvo finansiv [Ministry of Finance]. *minfin.com.ua*. Retrieved from <https://minfin.com.ua/ua/2018/03/29/33000248/>. [in Ukrainian].

10. Sayt Derzhavnoyi sluzhby statystyky Ukrainy [The site of the State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from www.ukrstat.gov.ua. [in Ukrainian].

11. *Kontseptsiya rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini na 2013-2018 roky [The Concept of Public-Private Partnership Development in Ukraine for 2013-2018]*. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-%D1%80>. [in Ukrainian].

12. Investytsiynyy klimat v Ukraini [Investment climate in Ukraine] *www.me.gov.ua*. Retrieved from http://www.me.gov.ua/file/link/226937/file/Invest_klimat_19_12_2013.doc [in Ukrainian].

13. Fedorenko, V.G. (2012) *Investing [Investoznavstvo]*. Kyiv.

14. Zgurovsky, M.Z. (2010) Geo-economic scenarios of development and Ukraine [Heoekonomichni stsenariyi rozvytku i Ukrainy]. Kyiv.

15. Scared, Ya.A. (2011) *Foreign investment and national capital: the paradigm of interaction [Inozemni investytsiyi ta natsional'nyy kapital: paradyhma vzayemodiyi]*. Kyiv.

16. Shvidchenko, O.A. (2007) Formation of the investment environment in Ukraine [Formuvannya investytsiynoho seredovyscha v Ukraini] *Рыночные трансформации в сфере научно-технической деятельности: сб. науч. тр. – Market transformations in the sphere of scientific and technical activity: Sat. scientific tr.* 130–135. [in Ukrainian].

17. Berezny, Ya.V. (2013) *Shchodo napryamiv udoskonalennya polityky zaprovadzhennya natsional'nykh proektiv v Ukraini: analychna zapyska [As to the directions of improving the policy of introducing national projects in Ukraine: an analytical note]*. Retrieved from <http://www.niss.gov.ua/articles/1170/>. [in Ukrainian].

23.04.2019